

Markó Béla

KONZERV

Kezdőmondatot kell választani. Apámat kerékpározni tanítottam a Barompiacon. Paradicsomos halkonzervből kitűnő halászlét lehet főzni. Ahányszor a szürke bádagon végighúzom a körmömet, mindig libabőrös leszek. Ilyesmik. Kérdés, hogy ezek közül melyik mondat keltheti föl leginkább az érdeklődésünket. Mármint az olvasóét. Én talán a kerékpározásról írnék verset. Mert apámék elmulasztottak sok mindent a háború vagy más egyéb miatt. A Barompiacot most nem magyarázom. Csütörtökönként ott volt a baromvásár, és érezni lehetett máskor is, hogy marhavagy sertéshalál lebeg fölöttünk, de emberre nem terjed át. Mondanom sem kell, hogy nem csütörtökön tanítottam apámat, hanem amikor teljesen üres volt a katlanszerű tér, a házunkhoz viszonylag közel. Alig lehetett elképzelni, hogy itt körben disznók rőfögnek, tehenek bögnek, juhok bégetnek a hét egyik napján. Mint egy levetett ruha a padlón. Egy meztelen nő vagy férfi. Ahogy apámat tanítottam kerékpározni. Egy egészen rövid ideig enni is tanítottam volna, de az sok-sok évvel később volt a kórházban. Nem sikerült megtanítanom enni. Már nem hallott engem. Éjszaka meghalt. Kerékpározni viszont még megtanult. Negyvenegy évesen. Ült fel makacsul, hajtotta a pedált, leesett. Aztán ült fel megint, hajtotta, leesett. Fel, előre, le! Fogtam hátul a csomagtartót, biztattam,

irányítottam, nyugtattam, felsegítettem kilencévesen. Annyi minden történt fordítva mifelénk. Apám kissé féloldalasan ült a nyeregben egész hátralevő életében. Gondoljátok csak végig! Amikor a fiatok megtanít valamire. Vagy mégsem. Nem tudtam megtanítani enni. Lecsordult az állán a leves. Fogalmam sincs, hogy ezt akartam-e utolsó mondatnak. Egy ilyen történetben egyáltalán van-e utolsó mondat? Vagy ez is fordítva van, és csak ezután kezdődik tulajdonképpen a vers, amit úgysem leszek képes megírni?

ÚJRATERVEZÉS

Rosszul osztottuk fel a világot szavakra, és nap mint nap rosszul értelmezzük, amit látunk. Nem az a rút, ami rút. Nem az a szép, ami szép. Valahányszor átléped ezeket a határokat, felsóhajtasz megkönnyebbülten, de ez csak előítélet. Megszokás. Tanult törésvonalak. Hiszen a valóságban nincsen különbség egy magatehetetlen csecsemő és egy végképp kiszolgáltatott öregember között. Mint ahogy túlfelől sincsen semmiféle repedés a végtelen éjszakai sötét és a hajnali égen elharapózó tűz között. Egybetartoznak. Felcserélhetők. Mert rút a kő, a felhő, a csillag. Ezzel szemben szép a rőfögő disznó, az ugató kutya és a néma csiga is. Szépek a magnólia lassan barnuló szirmai. Minden, ami él. Amiből nyál, könny, vér, genny csordul ki időnként. Minden, ami sír, jajgat kétségbeesetten. És képes mosolyogni is. De félretéve az olcsó

pátoszt, mondhatnám azt is, hogy nincsen szebb, mint egy kínzó fogfájás. Hogy élsz. Élek. Élünk. Így kellett volna felosztanunk a nyelvet. Nem ott van a szakadék, ahol egykor gondoltam. Nem szép az élettelen. Nem rút az élő. Rosszul választottuk meg egy-egy szó jelentését. Vannak népek, amelyeknek számos szavuk van arra, amiről mi csak annyit mondunk: zöld. Pedig hány meg hány változat! Fű, fa, penész. Most már nekem is egyre több szavam van a szépre: szédülés, hányinger, kívánság, éhség, jóllakottság. És így tovább. Csakis az a rút, amihez semmi köze a nem létező Istennek.

*Sötét oldalunk szépsége, 2021
(70 x 60 cm, olaj, vászon)*